

Background: Acute herpetic stomatitis (AHS) is an infectious disease caused by the Herpes Simplex Virus type 1, which is conditionately pathogenic and is known to have an affinity for nervous tissue. In acute phases it induces cytopathology in single layered cell cultures. Oral manifestations are commonly located on the nervous fibers projection and can cause severe symptoms, as much local as generalised, most commonly in children younger than 5 years of age and require an interdisciplinary assessment.

Objective of the study: Establishing an optimal and effective treatment method in order to reduce the duration of the disease and the frequency of exacerbation periods.

Material an methods: This study was conducted using bibliographic literary sources, including PubMed, EBSCO, and National Clinical Protocols databases.

Results: The exclusively local AHS treatment using antiseptic and antiviral medication was proved clinically ineffective, while systemic administration on Acyclovir from the first symptoms has led to a reduction in the symptomatic period and long-term remission. Early systemic etiological treatment contributes to the improvement of the patient's condition, reduction of the acute phase to mild or moderate form and decreases the duration of the contagious period. Local dental care reduces the risk of reinfection, helps to relieve local pain syndrome and faster epithelialization of affected tissues.

Conclusions: AHS treatment involves the mandatory administration of systemic antiviral medication, facilitating recovery and playing a prophylactic role against exacerbations.

Keywords: Herpetic stomatitis, viral infection, Acyclovir.

FRECVENȚA SIMPTOMELOR AUTONOME CRANIENE LA PACIENȚII CU AMBLIOPIE ȘI DISFUNȚIA MUȘCHILOR MASTICATORI.

Stoica Elena, studentă, Facultatea medicină generală, USMF „Nicolae Testemițanu”

Bordeniuc Gheorghe, dr. șt. med., asist. univ., Catedra de stomatologie interdisciplinară și reabilitare orală, USMF ”Nicolae Testemițanu”

Lacusta Victor, dr. hab. șt. med., prof. univ., Academician, șef catedră, Catedra de medicină alternativă și complementară, USMF ”Nicolae Testemițanu”

Introducere. Apariția și evoluția ambliopiei și disfuncției mușchilor masticatori pot avea conexiuni etiopatogenetice (reflexul vestibulo-ocular, reflexul trigeminal-ocular, legături neurogene musculo-facial-oculare) precum și mecanisme legate de sensibilizarea centrală. Un rol important dar insuficient studiat îl au simptomele autonome craniene (*Cranial Autonomic Symptoms-CAS*).

Scopul lucrării. Studiarea frecvenței de manifestare a *CAS* la pacienții cu ambliopie și cu disfuncția mușchilor masticatori.

Material și metode. Au fost studiați 16 pacienți cu ambliopie și 16 cu disfuncția mușchilor masticatori (vârsta între 18-40 ani). Am aplicat fișa clinica de diagnostic a *CAS* care include 16 simptome autonome. A fost calculată frecvența de manifestare a simptomelor.

Rezultate. A fost determinată frecvența de manifestare a CAS la pacienții cu ambliopie și la cei cu disfuncția mușchilor masticatori. CAS relativ frecvente (>30%): ambliopie - hiperemie conjunctivală, senzație de nisip în ochi vs. disfuncția mușchilor masticatori - rinoree; frecvența medie (10–30%): ambliopie - hiperemia feței, lacrimare, paliditatea feței, edem palpebral, miofibrilații palpebrale, congestie nazală vs. disfuncția mușchilor masticatori - senzație de presiune în urechi, rinoree, lacrimare, hiperemia feței; frecvența rară (<10): simptome comune ambliopiei și disfuncției mușchilor masticatori - ptoza periodică, sudorația feței, modificarea gustului, schimbarea glasului, senzația de edem în gât; ambliopie - senzația de înfundare a urechii, presiune în urechi, rinoree; disfuncția mușchilor masticatori - paliditatea feței, hiperemia conjunctivală, miofibrilații palpebrale, edem palpebral.

Concluzii. Spectrul dereglărilor simptomelor autonome în ambliopie și disfuncția mușchilor masticatori prezintă manifestări comune, cât și distincte. Evidențierea CAS la pacienții cu ambliopie și cu disfuncția mușchilor masticatori va contribui la personalizarea procesului diagnostic și terapeutic cu un posibil impact terapeutic pozitiv.

Cuvinte-cheie: ambliopie, mușchi masticatori, simptome autonome craniene.

THE FREQUENCY OF CRANIAL AUTONOMIC SYMPTOMS IN PATIENTS WITH AMBLYOPIA AND MASTICATORY MUSCLE DYSFUNCTION

Stoica Elena, student, Faculty of general medicine, „Nicolae Testemițanu” SUMPh

Bordeniuc Gheorghe, PhD, assist. prof., Department of Interdisciplinary dentistry and oral rehabilitation, „Nicolae Testemițanu” SUMPh

Lacusta Victor, PhD, ScD, univ. prof., Academician, Head of Department, Department of Alternative and Complementary Medicine, „Nicolae Testemițanu” SUMPh

Background. The onset and progression of amblyopia and masticatory muscle dysfunction may involve etiopatogenic connections (vestibulo-ocular reflex, trigeminal-ocular reflex, neurogenic musculo-facial-ocular links) as well as mechanisms related to central sensitization. Cranial Autonomic Symptoms (CAS) play an important, yet insufficiently studied role in these conditions.

Objective of the study: To study of the frequency of manifestation of CAS in patients with amblyopia and dysfunction of masticatory muscles.

Material and methods. The study included 16 patients with amblyopia and 16 patients with masticatory muscle dysfunction (aged 18–40 years). A clinical CAS diagnostic sheet, including 16 autonomic symptoms, was utilized. The frequency of symptom manifestation was subsequently calculated.

Results. The frequency of CAS manifestation was determined in patients with amblyopia and in those with masticatory muscle dysfunction. Relatively frequent CAS (>30%): amblyopia - conjunctival hyperemia, sand in the eyes sensation vs. masticatory muscle dysfunction - rhinorrhea; medium frequency (10–30%): amblyopia - facial flushing, lacrimation, facial pallor, palpebral edema, eyelid myofibrillation, nasal congestion vs. masticatory muscle dysfunction - sensation of pressure in the ears, rhinorrhea, lacrimation,

facial flushing; rare frequency (<10): symptoms common to amblyopia and masticatory muscle dysfunction - periodic ptosis, facial sweating, taste modification, voice change, sensation of throat edema; amblyopia - sensation of ear fullness, pressure in the ears, rhinorrhea; masticatory muscle dysfunction - facial pallor, conjunctival hyperemia, eyelid myofibrillation, palpebral edema.

Conclusions. The spectrum of autonomic symptom disorders in amblyopia and masticatory muscle dysfunction presents both shared and distinctive manifestations. Identifying CAS in these patients will contribute to a more personalized diagnostic and therapeutic process, potentially leading to a positive therapeutic impact.

Keywords: amblyopia, masticatory muscles, cranial autonomic symptoms.

ASOCIEREA ACTIVITĂȚILOR PARAFUNCȚIONALE LA PERSOANE CU BRUXISM

Șutchevici Vitalia, studentă, Facultatea Stomatologie, USMF „Nicolae Testemițanu”

Bordeniuc Gheorghe, dr. șt. med., asist. univ., Catedra de stomatologie interdisciplinară și reabilitare orală, USMF „Nicolae Testemițanu”

Fala Valeriu, dr. hab. șt. med., prof. univ., m.c. a AȘM, șef catedră, Catedra de stomatologie interdisciplinară și reabilitare orală, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Bruxismul este o activitate repetitivă a musculaturii masticatorii, iar expresia sa clinică se poate asocia cu un spectru larg de comportamente orale și activități parafuncționale. În practica clinică, identificarea acestor comportamente este relevantă pentru caracterizarea profilului funcțional al pacientului și pentru înțelegerea factorilor care pot contribui la suprasolicitarea sistemului stomatognat.

Scopul lucrării. Evaluarea intensității activităților parafuncționale orale la persoane cu simptome de bruxism și aprecierea relației dintre scorul total OBC-21 și intensitatea bruxismului auto-raportat.

Material și metode. Au fost investigați 30 de pacienți stomatologici consecutivi, cu vârste între 21 și 53 de ani (vârsta medie $28,3 \pm 8,52$ ani), dintre care 11 bărbați și 19 femei, fără diferențe semnificative statistic după vârstă ($p=0,260$). Pentru evaluarea intensității comportamentelor orale s-a aplicat chestionarul Oral Behavior Checklist (OBC-21), cotate de la 0 (lipsă) la 4 (foarte des), în funcție de frecvență. Pentru auto-raportarea simptomelor de bruxism s-a utilizat chestionarul GOB propus de Gulzar et al. (2024), alcătuit din 6 itemi dihotomici. Prelucrarea statistică a fost realizată în R-Studio.

Rezultate. Scorul mediu total a OBC-21 a fost de $31,9 \pm 13,7$ puncte, cu variație între 9 și 57. Cele mai frecvente comportamente au fost sprijinirea mandibulei cu mâna (100,0%), consumul de alimente între mese care necesită masticare (96,7%), căscatul frecvent (96,7%), somnul într-o poziție ce exercită presiune asupra mandibulei (90,0%), mușcarea sau manipularea limbii, obrazilor și buzelor (86,7%) și menținerea contactului dentar în afara masticăției (86,7%). Manifestări mai specifice asociate bruxismului au inclus scrâșnirea dinților în stare de veghe (83,3%) și înclăștare/scrâșnire dentară în somn (63,3%). Între scorul total OBC-21 și scorul total GOB s-a evidențiat o corelație pozitivă semnificativă statistic ($r=0,702$; $p<0,001$).